

НАРОДНА БАНКА СРБИЈЕ

Уводна реч на презентацији Извештаја о инфлацији – новембар 2018.

Др Жељко Јовић, вицегубернер

Београд, 16. новембар 2018.

Даме и господо, поштовани представници медија, драге колеге,

Добро дошли на презентацију новембарског Извештаја о инфлацији, на којој ћемо вам представити монетарна и макроекономска кретања у периоду од претходног извештаја, као и наша очекивања за наредни период.

На самом почетку, желео бих да истакнем да су макроекономски показатељи у периоду од претходног Извештаја о инфлацији остали повољни, а макроекономски изгледи додатно поправљени. Привредни раст је убрзан, инфлација је на ниском и стабилном нивоу, одржана је релативна стабилност девизног курса, при чему су инфлаторни притисци и у условима снажног привредног раста остали ниски. То је, пре свега, резултат заједничких активности свих носилаца економских политика на постављању темеља за здрав и одржив економски напредак.

Посебно је важна чињеница да наша земља бележи добре резултате иако међународно окружење и даље карактерише висок степен неизвесности. И даље је присутна волатилност на робном тржишту због променљивих цена нафте и других примарних производа, као и на финансијском тржишту у условима различите динамике нормализације монетарних политика Система федералних резерви САД и Европске централне банке. Додатни извор волатилности представљају геополитичке тензије и растући протекционизам у односима водећих економских сила. Оваква кретања на светском тржишту одражавају се и на раст спорији од очекиваног у зони евра, нашем најзначајнијем економском партнеру.

Међутим, у условима пуне координације политика у Србији, интерна и екстерна неравнотежа су смањене, а макроекономски изгледи за наредни период су повољнији, чиме је отпорност наше привреде на екстерне неизвесности повећана. Значај повећане отпорности и практично је видљив. Наиме, Србија је, и поред неповољних екстерних услова, током ове године забележила најбржи раст у протеклих десет година. У претходна три тромесечја раст бруто домаћег производа на међугодишњем нивоу достигао је 4,5%. Уважавајући то, као и чињеницу да је раст инвестиција био бржи од очекиваног, поново смо повећали пројекцију раста бруто домаћег производа за ову годину – сада са 4% на 4,2%. Пројекције раста Србије повећале су и све релевантне међународне финансијске институције – Међународни монетарни фонд, Европска комисија, поједине рејтинг агенције, као и многи економски аналитичари који прате кретања у нашој земљи.

На основу резултата постигнуте макроекономске стабилности и спроведених структурних реформи, очекујемо да ће се и у средњем року задржати слична динамика раста. Економски напредак све јасније осећају и грађани. Зараде и пензије расту на одрживим основама, а незапосленост је на најнижем нивоу у протеклих четврт века.

Даме и господо, драге колеге,

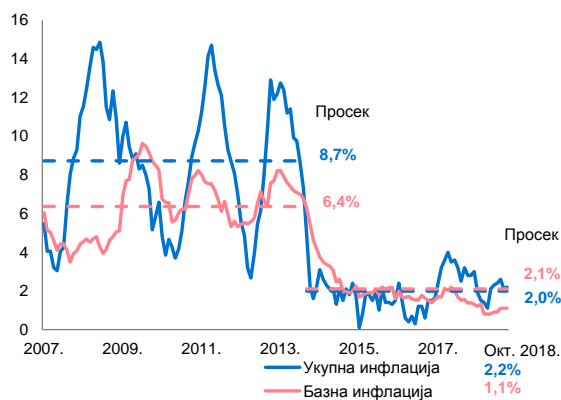
Очувањем ценовне и финансијске стабилности и релативне стабилности девизног курса, Народна банка Србије је у великој мери допринела стварању окружења које карактерише предвидивост услова пословања и финансирања производње, инвестиција и потрошње.

► **Инфлација је ниска и стабилна и очекујемо да тако буде и у наредном периоду.**

Међугодишња инфлација се креће у границама циља и у октобру је износила 2,2%. На то да су инфлаторни притисци и даље ниски, указује чињеница да преко половине доприноса

међугодишњој инфлацији потиче од раста цена нафтних деривата и воћа и поврћа. То потврђује и ниска и стабилна базна инфлација, која се и у протеклим месецима кретала око 1% међугодишње. Према нашој последњој средњорочној пројекцији, која је готово непромењена у односу на августовску, инфлација ће се до краја периода пројекције, тј. у наредне две године, кретати унутар граница циља од $3,0 \pm 1,5\%$. Њено кретање ће у средњем року одредити раст агрегатне тражње. Такође, у наредном периоду постепено ће слабити дезинфлаторни притисци по основу апрецијације динара у претходном периоду. У кратком року, у супротном смеру деловаће ниски трошкови у производњи хране. Кретање инфлације у границама циља, и за годину и за две године унапред, очекују и финансијски сектор и привреда. Усидреност њихових инфлационих очекивања најбоља је потврда поверења које тржишни актери имају у мере које предузима Народна банка Србије и показатељ су раста кредибилитета монетарне политике.

Графикон 1. Ниска и стабилна инфлација
(мг. стопе, у %)

Извор: РЗС и прерачун НБС.

Графикон 2. Усидрена инфлациона очекивања за годину дана унапред
(мг. стопе, у %)

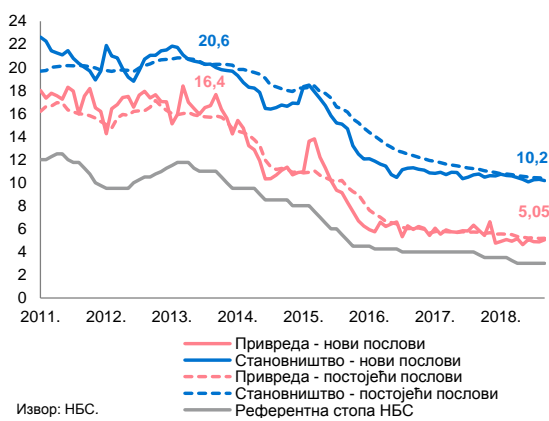

Извор: Галуп, Нинамедија, Ипсос и Блумберг.

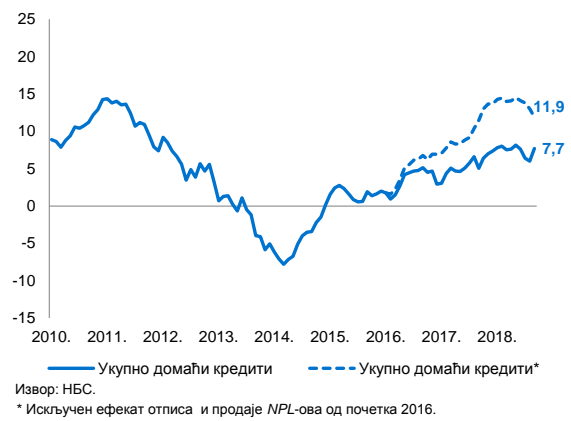
► **Услови финансирања приватног сектора и државе сада су знатно повољнији, а кредитна активност расте.**

На знатно повољније услове финансирања приватног сектора и државе указују каматне стопе на новоодобрене кредите привреди и становништву, које су се током трећег тромесечја кретале близу минимума забележених претходних месеци. Повољнији услови финансирања резултат су ублажавања монетарне политике, пада премије ризика земље, јачања конкуренције и задржавања ниских каматних стопа на међународном тржишту новца. У готово свим овим сегментима можемо препознати значај домаћих фактора – а пре свега постигнуте макроекономске стабилности, која је резултат добре координације монетарне и фискалне политике. У таквим условима, раст економске активности, који је праћен опоравком тржишта рада, доприноси даљем расту кредитне активности. У септембру је међугодишњи раст укупних домаћих кредита убрзао на 7,7%, по искључењу ефекта промене девизног курса. Овакав раст кредита остварен је уз наставак активности на решавању питања проблематичних кредита, које су резултирале њиховим знатним отписима и продајом лицима ван банкарског сектора. Тиме је додатно допринето повећању инвестиција и убрзању привредног раста.

Графикон 3. Каматне стопе на динарске кредите близу минимума (на годишњем нивоу, у %)

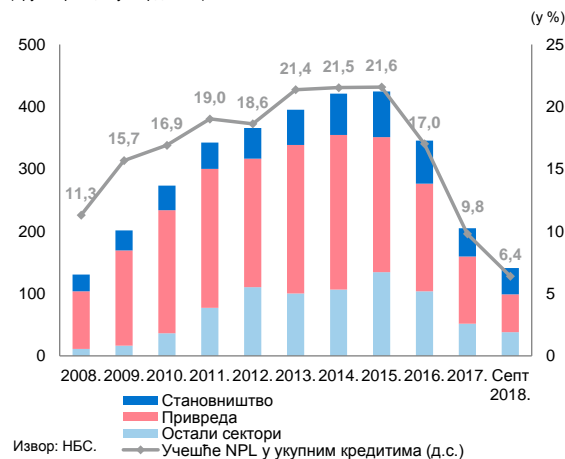
Графикон 4. Пад трошкова задуживања подстакао је кредитну активност (по сталном курсу од 30. септ. 2014. мг. стопе, у %)

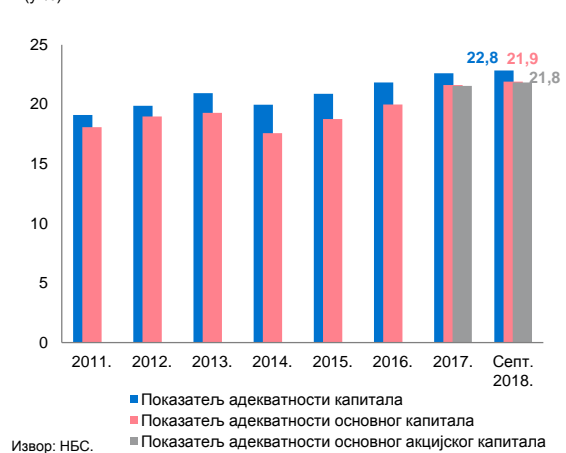
► **Стратегија за решавање питања проблематичних кредита наставља да даје одличне резултате.**

За нешто више од три године од усвајања ове стратегије, износ проблематичних кредита смањен је за преко 67%. Истовремено, њихово учешће у укупним кредитима снижено је за близу 16 процентних поена, на 6,4% у септембру, што је најнижи ниво од 2008. године, отада се прати овај показатељ квалитета активе банака. Захваљујући знатном смањењу учешћа проблематичних кредита у укупним кредитима, високој адекватности капитала банака и већој доступности средстава финансирања за мала и средња предузећа, Србија је знатно напредовала на међународној листи конкурентности Светског економског форума за 2018. годину у оквиру показатеља који се односе на финансијски систем.

Графикон 5. Пад учешћа NPL на најнижи ниво (брuto принцип, у млрд. RSD)

Графикон 6. Висока капитализација банкарског сектора (у %)

Даме и господо, драге колеге,

Ниском и стабилном инфлацијом, релативном стабилношћу девизног курса, повољнијим условима финансирања и одржаном финансијском стабилношћу, допринели смо да привредни амбијент остане стабилан и стимулативан за пословање. Доследним спровођењем монетарне политике и њеном успешном координацијом с фискалном политиком, заједно с Владом постигли смо резултате који додатно повећавају поверење тржишних учесника у носиоце економских политика и чине раст одрживим и у наредним годинама. Позитивне изгледе наше привреде препознао је велики број инвеститора, који се све више опредељују да на дугорочним основама улажу у нашу земљу. Захваљујући томе, нето прилив страних директних

инвестиција, као и у претходне три године, биће више него довољан да у пуној мери покрије дефицит текућег платног биланса – преко 122% у девет месеци ове године. У средњем року, активности домаћих и страних инвеститора резултираће изградњом капацитета, пре свега у разменљивим секторима, а тиме допринети и убрзању раста у дужем периоду. Захваљујући одличним резултатима фискалне консолидације претходних година, расту инвестиција све више доприноси и држава. Постигнута фискална равнотежа и смањење учешћа јавног дуга централне државе на одржив ниво (55,9% бруто домаћег производа у септембру) доприносе повољним изгледима за даљи раст кредитног рејтинга и нижој премији ризика земље, што и екстерне услове финансирања чини доступнијим и јефтинијим.

Убрзање привредног раста и повећање животног стандарда наших грађана потврђује да смо радили у корист свих, јачајући отпорност привреде на екстерне изазове и водећи рачуна о томе да решења буду трајно одржива. Народна банка Србије наставиће пажљиво да прати и анализира кретања на међународним тржиштима, као и да оцењује њихов утицај на економска кретања у Србији. Ценовна и финансијска стабилност, као и наставак подршке економској политици Владе, остају наши приоритети и за наредни период. Доприносећи повољнијим условима пословања, а тиме и конкурентности наше привреде, верујемо да смо доказали да смо поуздан партнер свима који послују у Србији, што ћемо остати и убудуће.

Хвала вам на пажњи. Реч бих сада дао мојим колегама, а након тога смо вам на располагању за сва питања.